

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **L., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného M., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti odporkyni **J. C.**, bývajúcej v B., **o ochranu dobrej povesti právnickej osoby**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 11 C 155/1996, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2009, sp. zn. 4 Co 583/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky

- o d m i e t a** dovolanie proti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2009 sp. zn. 4 Co 583/2006, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo 14. marca 2006 č.k. 11 C 155/1996-243 v časti, ktorou bola odporkyni uložená povinnosť strpieť na svoje náklady zverejnenie ospravedlnenie v Obchodnom vestníku.
- z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2009 sp. zn. 4 Co 583/2006
 - vo výroku, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo 14. marca 2006 č.k. 11 C 155/1996-243 v časti, ktorou bola odporkyňa zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi 1 659,69 € (50 000 Sk) tak, že návrh zamietol,
 - vo výroku o trovách prvostupňového a odvolacieho konania.
- Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V po zrušení jeho prvého rozsudku z 23. marca 2003 č.k. 11 C 1555/1996-159 uznesením Krajského súdu v Bratislave z 13. októbra 2004 sp. zn. 4 Co 297/2003, 4 Co 394/2004 rozhodol rozsudkom zo 14. marca 2006 č.k. 11 C 155/1996-243, ktorým odporkyňi opätovne uložil povinnosť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku strpieť na svoje náklady zverejnenie ospravedlnenia v Obchodnom vestníku v znení „V T. e. inzertnom, propagačnom a informačnom bulletine, výtlačku č. 8, rok 1995 som dala na uverejnenie oznam, v ktorom som uviedla, že francúzska spoločnosť L., s.r.o. je v omeškaní s plnením záväzkov vo vzťahu k bývalým a jej súčasným klientom. Nakoľko táto informácia sa nezakladá na pravde, z toho dôvodu sa hlboko ospravedlňujem firme L., s.r.o. za zásah do jej zákonom chránených práv“. Odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi 50 000 Sk titulom primeraného peňažného zadosťučinenia a vo zvyšku návrh zamietol (v rozsahu 150 000 Sk). Ďalej odporkyňu zaviazal nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 76 962,50 Sk. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom na nečinnosť odporkyne v konaní vychádzal z dôkazov produkovaných navrhovateľom, ktorými mal preukázané, že tvrdenia odporkyne zverejnené v predmetnom bulletine č. 8 v roku 1995 o tom, že navrhovateľ je francúzskou spoločnosťou a že je v omeškaní s plnením záväzkov voči bývalým a súčasným klientom, sú nepravdivé. Vyššie uvedené nepravdivé tvrdenia predstavujú neoprávnený zásah do práva na ochranu dobrej povesti navrhovateľa, preto súd jeho návrh na uloženie povinnosti odporkyne strpieť zverejnenie ospravedlnenia v znení uvedenom vo výrokovej časti rozsudku považoval za dôvodné. S prihliadnutím na okolnosti a závažnosť vznikutej ujmy súd uverejnenie ospravedlnenia mal za nepostačujúce, a preto odporkyňi uložil aj povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 50 000 Sk titulom finančného zadosťučinenia za tento neoprávnený zásah do práva na ochranu jeho dobrej povesti, vo zvyšku návrh v tejto časti zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporkyne rozsudkom z 25. februára 2009 sp. zn. 4 Co 583/2006 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa priznania finančného zadosťučinenia zmenil tak, že návrh zamietol. V ostatnej časti vo veci samej rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil aj vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania tak, že vyslovil, že žiaden

z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Na odôvodnenie zmeňujúceho výroku rozsudku v časti o priznanie peňažného zadosťučinenia uviedol, že satisfakcia vo forme ospravedlnenia je v danom prípade postačujúca vzhľadom na charakter zásahu, okolnosti, za ktorých k nemu došlo, ako aj trvanie nepriaznivého následku, ktorý navrhovateľ navyše ničím nepreukázal. V časti výroku o povinnosti odporkyne strpieť zverejnenie ospravedlnenia, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z jeho vecne správnych dôvodov potvrdil, keď dospel k záveru, že najmä tvrdenia odporkyne o omeškaní navrhovateľa s plnením jeho záväzkov sú objektívne spôsobilé navrhovateľovi privodiť ujmu na jeho dobrej povesti a odporkyňa pravdivosť týchto tvrdení v konaní nepreukázala. Vo výroku o náhrade trov konania odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 142 ods. 2 O.s.p.) vzhľadom na čiastočný úspech navrhovateľa v konaní. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. vzhľadom na čiastočný úspech navrhovateľa aj v odvolacom konaní.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K inej vade konania došlo tým, že odvolací súd nezastavil konanie o odvolaní odporkyne, napriek tomu, že nezaplatila súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa a tiež tým, že odvolací súd prekročil rozsah a dôvody odvolania podaného odporkyňou a vychádzal zo skutočností, ktoré nemali oporu vo vykonanom dokazovaní, ku ktorým sa navrhovateľ nemohol vyjadriť. Odporkyňa v odvolaní uviedla iba odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.; iný odvolací dôvod z obsahu jej odvolania nemožno vyvodiť. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nebol oprávnený preskúmať napadnuté rozhodnutie z iného dôvodu, najmä nebol oprávnený opakovane hodnotiť skutkové zistenia súdu prvého stupňa, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, ani opakovane právne posudzovať vec. Dovolateľ namietal tiež vecne nesprávne závery odvolacieho súdu, ktorými odôvodnil zamietnutie primeraného peňažného zadosťučinenia. Poukázal na to, že predpokladom pre priznanie zadosťučinenia v peniazoch je neoprávnený zásah objektívne spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie dobrej povesti právnickej osoby, pričom spôsobilosť zásahu v uvedenom prípade potvrdil súd prvého stupňa aj odvolací súd. V rozpore so skutkovými zisteniami je aj záver odvolacieho súdu, že nebola preukázaná existencia závažných následkov zásahu. Trval na tom, že výška požadovaného peňažného

zadosťučinenia (200 000 Sk) je primeraná preukázaným následkom zásahu a zodpovedá rozsahu podnikateľskej činnosti, ktorú v tom čase navrhovateľ vykonával. Z uvedených dôvodov navrhovateľ žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu „zrušiť a konanie zastaviť“ a priznať mu náhradu trov odvolacieho aj dovolacieho konania. V prípade, ak by dovolací súd nesúhlasil s týmto návrhom, žiadal zmeniť rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu a rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdiť a odporkyni uložiť povinnosť nahradiť mu trovy odvolacieho aj dovolacieho konania.

Odporkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť. Uviedla, že odvolací súd v rozhodnutí „spravodlivo“ vyhodnotil skutočnosť, že navrhovateľ bol v čase uverejnenia predmetného oznamu iba začínajúcou spoločnosťou. Navrhovateľ vo svojom dovolaní skreslil jej pôvodný oznam uverejnený v predmetnom bulletine a iba nepriaznivý zdravotný stav a potreba opatery jej matky jej znemožnila účasť na súdnych pojednaniach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním navrhovateľa je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd **(1)** zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa priznania finančného zadosťučinenia tak, že návrh zamietol, **(2)** potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v ostatnej časti vo veci samej (t.j. v časti uloženia povinnosti odporkyne strpieť na svoje náklady zverejnenie ospravedlnenia v Obchodnom vestníku v označenom znení), **(3)** zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, **(4)** rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhovateľ napadol dovoláním uvedený rozsudok krajského súdu v celom rozsahu, t.j. výroky pod (1) až (4) tohto rozsudku krajského súdu. Keďže napadnutý rozsudok obsahuje viacero výrokov, dovolací súd otázku prípustnosti dovolania, smerujúceho proti jednotlivým výrokom rozsudku, musel riešiť samostatne.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

I.

Pokiaľ ide o výrok pod bodom (1) napadnutého rozsudku, prípustnosť dovolania navrhovateľa vyplýva z § 238 ods. 1 O.s.p., keďže týmto výrokom odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti priznania finančného zadosťučinenia tak, že návrh zamietol.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi; tieto dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu dovolania. Osobitne treba zdôrazniť, že dovolací súd bez ohľadu na obsah dovolania a podstatu dovolacích námietok vždy skúma, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iným vadám konania majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

Vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd najskôr skúmal, či v konaní nedošlo k procesným nesprávnostiam vykazujúcim znaky procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. O vadu takejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako

účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Procesné vady tejto povahy neboli v dovolaní namietané a ani v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Navrhovateľ v dovolaní namietal, že konanie je zaťažené tzv. inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ku ktorej došlo tým, že odvolací súd vychádzal zo skutočností, ktoré nemali oporu vo vykonanom dokazovaní, ďalej tým, že odvolací súd prekročil rozsah a dôvody odvolania podaného odporkyňou a tiež tým, že odvolací súd nezastavil odvolacie konanie napriek tomu, že odporkyňa nezaplatila súdny poplatok za odvolanie.

Iná vada konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, spočíva vždy v procesne nesprávnom postupe súdov, ktorý na rozdiel od procesných vád konania uvedených v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť. Znakom tzv. inej vady konania má tiež procesný postup odvolacieho súdu, ktorý sa prieči ustanoveniu § 213 O.s.p. Zo spisu vyplýva, že v konaní došlo k takejto vade.

Vo vzťahu k dovolateľom tvrdenej procesnej vade takejto povahy treba uviesť, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7 (§ 213 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu „ďalej len „O.s.p. v uvedenom znení“). Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (viď § 213 ods. 3 O.s.p. v uvedenom znení).

V danom prípade súd prvého stupňa v časti o priznanie finančného zadosťučinenia vzhľadom na závažnosť zásahu a následky zásahu na podnikateľské aktivity navrhovateľa, nepovažoval ospravedlnenie za postačujúce a priznal navrhovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 50 000 Sk, a vo zvyšku, t.j. vo výške 150 000 Sk návrh zamietol. Súd prvého stupňa na základe výsledkov ním vykonaného dokazovania založil svoje rozhodnutie medziiným na tom, že navrhovateľ predložil zoznam firiem, s ktorými sa práve v súvislosti so

skutočnosťami uvedenými odporkyňou v predmetnom inzeráte, nepodarilo uzavrieť zmluvy, pretože bola narušená jeho dôvera a serióznosť. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa však v tejto časti (o priznanie finančného zadosťučinenia) rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh zamietol s odôvodnením, že satisfakcia formou ospravedlnenia je postačujúca vzhľadom na charakter zásahu, okolnosti, za ktorých k nemu došlo, intenzitu a trvanie nepriaznivého následku, ktorý navyše navrhovateľ ničím nepreukázal. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd v porovnaní so súdom prvého stupňa vychádzal z odlišných skutkových zistení, konkrétne, že navrhovateľ nepreukázal nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, z ktorého dôvodu nárok na náhradu finančného zadosťučinenia ako nedôvodný zamietol (v rozsahu priznanom súdom prvého stupňa).

Odvolací súd si pri tom však dostatočne neuvedomil, že ak nie sú skutkové zistenia súdu prvého stupňa správne, treba dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakovať (§ 213 ods. 3 O.s.p. v uvedenom znení). Zo zápisnice z pojednávania pred odvolacím súdom, ktoré sa uskutočnilo 25. februára 2009 (č.l. 303 spisu) vyplýva, že odvolací súd dokazovanie nezopakoval tak, ako to má na mysli § 213 ods. 3 O.s.p. v uvedenom znení; zopakovaním dokazovania v zmysle tohto ustanovenia nie je podanie správy členkou senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z § 215 O.s.p. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd si v prejednávanej veci nežadovával rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p.

So zreteľom na to, že v konaní došlo k tzv. inej vade v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., na ktorú bolo potrebné vziať zreteľ (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti priznania finančného zadosťučinenia a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Pokiaľ navrhovateľ videl naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. aj v tom, že odvolací súd nezastavil odvolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie odporkyňou, táto námietka nie je opodstatnená, pretože podľa prechodného ustanovenia § 18a ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov od 1. júla 2007 sa odvolacie konanie pre nezaplatenie poplatku za odvolanie nezastaví ani v konaniach začatých do 30. júna 2007 a neprávoplatné uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie poplatku za odvolanie sa stávajú neúčinnými.

Z obsahu dovolania vyplýva, že navrhovateľ tiež namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu v zmeňujúcom výroku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Rozsudok odvolacieho súdu nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu vyplývajúce zo spisu nedávajú, vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania, pre toto posúdenie dostatočný podklad.

II.

Krajský súd dovolaním napadnutým rozsudkom vo výroku (2) „v ostatnej časti vo veci samej rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil“ (t.j. vo výroku, ktorým súd prvého stupňa vyhovel návrhu v časti o uloženie povinnosti odporkyne strpieť na svoje náklady zverejnenie ospravedlnenia v konkrétnom znení v Obchodnom vestníku). Pokiaľ ide o dovolanie proti výroku (2) dovolací súd uvádza, že k podaniu dovolania je v prvom rade oprávnený subjekt, ktorý bol účastníkom v konaní, ktoré právoplatne skončilo rozhodnutím odvolacieho súdu. Dovolanie však môže podať len ten účastník, ktorému nebolo rozhodnutím odvolacieho súdu úplne vyhovené, resp. ktorému bola rozhodnutím odvolacieho súdu spôsobená určitá ujma na jeho právach. To znamená, že v prípade úplného vyhovenia návrhu rozsudkom odvolacieho súdu, môže dovolanie podať len odporca. Ak bolo návrhu vyhovené len čiastočne, môže podať dovolanie navrhovateľ aj odporca, avšak navrhovateľ len proti zamietajúcemu výroku a odporca len v rozsahu, v akom bolo návrhu vyhovené. Dovolanie navrhovateľa v tejto časti nie je prípustné z dôvodu, že ním bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku, ktorý vyznel v prospech navrhovateľa, lebo týmto rozhodnutím dovolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým súd vyhovel návrhu v časti o uloženie povinnosti odporkyne strpieť na vlastné náklady zverejnenie požadovaného ospravedlnenia. Z uvedených dôvodov bolo potrebné v tejto časti dovolanie navrhovateľa odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté tzv. inou vadou (postup odvolacieho súdu v rozpore s § 213 ods. 3 O.s.p. v uvedenom znení), ktorá zakladá dôvod pre zrušenie rozsudku v zmeňujúcom výroku. Zároveň dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu aj v súvisiacich závislých výrokoch o trovách prvostupňového aj odvolacieho konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková